

מסורת הש"ס

(א) [ומספחא פ"ו ה"ג],
(ב) שנת סד: קמו: צ"ח ט"ו,
(ג) צ"ל חסה, (ד) לפי גי'
רש"א הד"א וצ"ל דהלכתא
כרז מדפריך הכא והא אר"י
א"ר

גליון הש"ס

גמ' אליבא דלא בתוחו.
עיין ירושלמי פ"ט דנבלס
על משנה ב:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה הכא
נמי וכו' להם בהמה
מפני שדמים וכו' היום
לעבודת כוכבי ואסורין
מדאורייתא כג"ל וזכית
והוא נמחק: (ב) ד"ה
רבה וכו' ומסתמי:
(ג) בא"ד ישראל על
העובד כוכבים:

לעני רש"י

שנושא"ה. עלוקה.

מוסף רש"י

כל מקום שחסרו
הכתובים מפני מראית
העין. שלא יחסדו
באסור (שבת סד).

לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה יב.

עין משפט
נר מצוה

ב א ב מ"י פ"ג מהל'
עבודת כוכבים הלכה ז
סמך לאזין ט טו"ש"ע י"ד
סמך ק קט"ף ב:
בא ג מ"י שם הלכה ח
טור ש"ע שם ס"ג:
בב ד מ"י פ"ה מהל'
רולח ושמינת נפס
הלכה ו סמך עטן עט
טו"ש"ע י"ד סמך קטז
סמך ה בה"ה וטו"ש"ע
ח"מ סמך טמ סמך ט:
בב ה מ"י פ"ב מהל'
שנת הלכה כ סמך
לאזין פה טור וט"ע א"ח
סמך טא סמך טז:
בד ו מ"י פ"ג מהלסות
עבודת כוכבים ה' ז
סמך לאזין יט טור וט"ע
י"ד ס"י ק ס"ב:
בב ז מ"י שם הלכה ח
בה"ה ז:

רבינו חננאל

עטלוחה של עזה מה
היא כל' עזה מותרת או
אסורה אפר ליה לא הלכת
לצור מיומן וראית ישראל
ועובד כוכבים ששטחו
שתי קדירות צ"ג כירה
אחת ואמרו חכמים כי
קדירת ישראל מותרת ולא
חשו לה כלום. מאי לא
חשו לה משום בשר
בבילה ולא אמרי' דלמא
אהר אפיה ישראל ושרא
ליה עובד כוכבים בשר
בבילה בקדירה דכוותה
הכא נמי לא חשו לה
חכמים בדמים הנמצאים
בדי בני עזה משום דמי
עבודת כוכבים ביד עובד
כוכבים ולא אמרי' דלמא
בן עטלוחה יבטנוה ליה
ולמה ירמה לו הדבר
לצור שכן היו דירחם
ישראל ועובד כוכבים
והיו מבטלין יחדיו. רבא
אמר לא חשו להון
חכמים משום ביטולי
עובדי כוכבים דכוותה
הכא לא חשו להון משום
יום אידם כלומר כשם
שכל אחד ואחד מבטל
קדירותו כן כל אחד מקום
שיש בו עבודת כוכבים
הוא יום אידו: רבה
בר עולא אמר לא חשו
להם חכמים משום צינורא
פי' שפא נותנה צינורא
מפי העובד כוכבים
ונפלה בקדירה של ישראל
דכוותה הכא נמי לא
חשו להון חכמים משום
לפני אידיהן הואיל ואין
העבודת כוכבים עצמה
בתוך עזה אבל ביום
אידם עצמו אסורה אפילו
עזה: פ"ה מהו לילך
לשם פ' שילי לשם משא
ומתן אלא (לע"ז) [לעבור]
מתוך למקום אחר בזמן
שהדרן מיוחדת לאותו
מקום אסור. אבל אם
מן הדרך ההוא הוא
הולך גם למקום אחר
מותר כו'. ת"ד ישב
לו קרן בפני עבודת
כוכבים לא ישחה ויטלנו
מפני שנראה כמשתחוה
לעבודת כוכבים ואם
אינו נראה כמשתחוה
מותר וכן אם תפפורו
לו מעות בפני עבודת
כוכבים לא ישחו ויטלם
מפני שנראה כמשתחוה
לעבודת כוכבים ואם
אינו נראה כמשתחוה
מותר. מעיין המושך
מים בפני עבודת כוכבים
לא ישחה וישחה
מפני שנראה כמשתחוה
לעבודת כוכבים וכן
פרצופות המקלחין מים
בכרכין לא יניח פיו
על פיהם וישתה מפני
שנראה כמנשק לעבודת
כוכבים. וצריכין דאי תנא
קרין וכו' ופשוטה

שפיתת קדירה כשמניחין אותה אלל האור על גבי כירה קרי שפיתת
לשון שפות הסיר (יחזקאל כד): ולא חשו חכמים. אע"פ שסמך
אסור אלל היתר מאל. הכא נמי אע"פ שצני העיר האסורין סמך
לצני חוזה לה שאין להם עבודת כוכבים היום לא חשו: מאי לא חשו.

ששפתו שתי קדירות על גבי כירה אחת ולא
חשו להם חכמים מאי לא חשו להם חכמים
אמר אביי משום בשר בבילה לא אמרין
דלמא מוהדר אפיה ישראל לאחוריה ושדי
עובד כוכבים בבילה בקדירה דכוותה ה"נ
לא חשו להם חכמים משום דמי עבודת
כוכבים רבא אמר מאי לא חשו להם חכמים
משום ביטולי עובדי כוכבים דכוותה ה"נ לא
חשו להם חכמים משום יום אידם רבה בר
עולא אמר לא חשו להם חכמים משום
צינורא דכוותה ה"נ לא חשו להם חכמים
משום לפני אידיהן: מהו לילך לשם וכו':
ת"ר עיר שיש בה עבודת כוכבים אסור
ליכנס לתוכה ולא מתוכה לעיר אחרת דברי
רבי מאיר וחכ"א כל זמן שהדרך מיוחדת
לאותו מקום אסור אין הדרך מיוחדת לאותו
מקום מותר אישב לו קרן בפני עבודת
כוכבים לא ישחה ויטלנו מפני שנראה
כמשתחוה לעבודת כוכבים ואם אינו נראה
מותר ^בנתפזרו לו מעותיו בפני עבודת
כוכבים לא ישחה ויטלם מפני שנראה
כמשתחוה לעבודת כוכבים ואם אינו נראה
מותר מעיין המושך לפני עבודת כוכבים לא
ישחה וישתה מפני שנראה כמשתחוה
לעבודת כוכבים ואם אינו נראה מותר
פרצופות המקלחין מים לכרכין לא יניח
פיו על פיהם וישתה מפני שנראה כמנשק
לעבודת כוכבים כיצא בו ילא יניח פיו על
סילון וישתה מפני הסכנה מאי אינו נראה
אידימא דלא מתוחו והאמר רב יהודה אמר
רב ^גכל מקום שאסרו חכמים מפני מראית
העין אפילו בחדרי חדרים אסור אלא אימא
י'אם אינו נראה כמשתחוה לעבודת כוכבים
מותר וצריכא דאי תנא קרן משום דאפשר
למיוזל קמיה ומשקליה אבל מעות דלא
אפשר אימא לא ואי תנא מעות דממונא
אבל קרן דצערא אימא לא ואי תנא הני
תרתי משום דליכא סכנה אבל מעיין י'אויכא
סכנה דאי לא שתי מייית אימא לא צריכא
פרצופות

דלמא מוהדר ישראל אפיה. וא"ת מאי שנא משאר אסורים
דעלמא דשריא ביוצא ונכנס וי"ל דהא דשרינן בעלמא
יוצא ונכנס היינו היכא דנתפס כנגד אס מאלו ישראל ותבע ליה
לדינא אלל הכא יכול לתמוז הכפ של נבלה בקדירה ויאמר להגיס את
תבשילך נתכוונתי שלא יקדיח אי נמי
הכא מיירי בתבשיל אכסנאי דלא
מרתם מיניה ולרצא איכא למימר
דשרי יוצא ונכנס אפי' באכסנאי
ומשום הכי לא מייתי רביה מנכסר
נבלה לדמי עבודת כוכבים ביד עובד
כוכבים דהתם עובד כוכבים מרתם
ללמא חזי ליה ותבע ליה בדינא:
ושדי עובד כוכבים בבילה בקדירה.
פירש ר"י שדי בשר כחושה
שלו ושקיל בשר שמינה כדי להרוח
אלל נחוש כדי להכשיל את ישראל לא
חיישין אפילו הולך למרחוק ורליה
מדלקמן בפרק שני (דף לז): גבי
ההיא ארצא דמוריסא דלא חייש
למעריצת חמר' כיון דקיסמא
דמוריסא גלומא פי' צוחא וקיסמא
דחמר' בארבעה לומי פירוש בארבע
זווי ומחא עטמא צנקינן צלל יום
שתי קדירות שלנו לשפוחותינו ועבודת
כוכבים ולא חיישין דלמא הטילה
אסור בתוכו: **דכוותה ה"נ לא**
חשו חכמים דמי עבודת כוכבים
ביד עובד כוכבים. פירש הקונטרס
דנימא דמים הללו שהוא לוקח מהן
בשר זו של בני תוכה הן וכבר היו
נקרבים לעבודת כוכבים ואסורין
מדאורייתא דכמי לא ידען צידן
מאומה משמע דלאציי נמי אס הוה
ידעינן צודאי שהם של עבודת כוכבים
אסורין ושאי הכא משום דלא חשו
ולרצא אפי' למיחש חיישין ואסור
וקשיא דלקמן צ"צ (דף סד. ושם ד"ה
מסתבר) קאלמר דהר יתבי וקמיצוה
לסו דמי עבודת כוכבים ביד עובד
כוכבים אסורין או מותרין ומסיק רב
נחמן דמותרין ומייתי רליה ממתניתין
עובד כוכבים שהיה נושה צו ישראל
מנה ומכר עבודת כוכבים והציל לו
המעות מותרים ושמא משום הכ
קשיא פ"ה דמי עבודת כוכבים
שנקרבים היו לעבודת כוכבים ולא
דמי דההיא דפ"צ דר"ל חליפי עבודת
כוכבים וחליפי עבודת כוכבים אינם
אסורים אלל כשהחליפם ישראל אלל
כשהחליפם עובד כוכבים מותרין
מיהו קשיא דלפ"ה הוה נקרינן לעבודת

כוכבים אינם אסורין דענינן עבודה שנעשית כעין פנים כדאמרין
לקמן פרק רבי שמעאל (דף נא). ורק מקל לפניה חייב משום דרכה
בין והמקל אינו נאסר דענינן תקרובת כעין פנים וליכא ויש
פירושים אחרים שהג"י רש"י דלצי לא ס"ל הכ מנתי' דלקמן פרק
צתרא (דף סד). ודוחק הוא לומר דלצי ורצא ורצה בר עולא
לא שמיע להו ועוד קשיא מפ"צ אההיא דפרק אין מעמידין (לקמן
דף ג). גבי והולכין לתפוחות מ"ר ישראל ההולך ליריד של עובדי
כוכבים וכו' עובד כוכבים שהולך ליריד צין בהליכה צין בחזרה
מעותיו מותרין דאמרין אימור חמר' וצין גלימא וצין משמע פ'ה
עבודת כוכבים וצין אסור אלמא חליפי עבודת כוכבים אסורין פי'
ר"ת דההיא דפ"צ (לקמן סד). דשרי חליפי עבודת כוכבים היינו בעובד
כוכבים שפורע חובו מדמי עבודת כוכבים שמכר דהאי דלמר דעבודת
כוכבים תופסת דמיה היינו מוהיית חרס כמוהו והיינו דוקא כשהחליפה
ישראל אלל כשהחליפה עובד כוכבים לא שייך אלל הכא וצפרק אין
מעמידין (לקמן דף ג). מיירי שהעובד כוכבים מקנה הדמים לצורך
עבודת כוכבים אחרת ולכן אסורין הדמים וא"ת דלצי קאלמר הכא
דלא חשו לצני חוזה לה משום דמי עבודת כוכבים אלל לצני תוכה
אסור משום דמי עבודת כוכבים ומ"ס מדלקמן פרק אין מעמידין
מותר אף לידועים שהם צני תוכה ואומר ר"י דהכא מיירי ציריד
שהוא קבוע לקנות תשמישי עבודת כוכבים וצריכה הלכן לצני תוכה אסור
דלצי למיחש דמי עבודת כוכבים אלל התם מיירי ציריד
שאינו קבוע לכן ולפיכך יש לתלות באימר גלימא וצין ורצא פליג ואמר אי הוה
לן למיחש דמי עבודת כוכבים שהיה היריד עשוי לכן
חיישין ואפילו בחוזה לה אלל רצא סבר דאין היריד עשוי לכן ומשום יום
אידם איצטוי ליה: **ב** מקום שאסרו חכמים מפני מראית
העין וכו'. פי' רב נסים גאון דאין הלכה כרז מדתנן פרק שני דחולין
(דף מא. וע"ש בחסו) ובשוק לא יעשה כן שלא יתקפה המנייה ועוד תנן
בשבת (דף קמו): שוטחן בהמה אלל לא כנגד העם אלמא לא אסור בחצר
אע"פ דבשוק אסור מפני מראית העין כך קבלתי בשבת מפני מורי
החסיד ובתוספות רבינו יהודה מנאמי נראה לר"י ^א דהלכתא כרז כדפרישית
בשבת פ' בהמה אשה (שבת דף סד): מ"מ לא צני למתן דפליגא
הך ברייתא על רב יהודה: פלפולות

אידיהן הוא דשרי וה"ק לא חשו להם חכמים לשמא נחזה צינורא
מתוך קדירת עובד כוכבים מתוך קדירת ישראל הואיל ואסור קל
הוא חדל דלא שכיח ועוד דאי נמי שכיח בטיל ברוכא ה"נ לא חשו
לאסור חוזה לה של בני עזה ואע"פ שסמכוה לה ממש: כל היכא
דמני שיש בה עבודת כוכבים משמע שהיום עובדין לירצה שלהם:
אסור ליכנס לטובה. משום חשד דאמרי איהו נמי אזיל למפלת: ישב
לו קרן. נתחב לו קרן ברגלו: ואם אינו נראה. מפרש לקמן:
פרצופות המקלחין מים. פרצופות אדם חלולין ונכנס סילון מים
לאחוריהם לתוכן ויוצאין דרך פיהם: **בכרכים.** דרך יושבי כרכים
להתנחל בגדולה ויהיו נקט כרכים: **ע"ג סילון.** צינור ממוצר
בקרקע: **מפני סכנה.** שלא יכלע עלוקה שנשוא"ה בלע"ז: **איולימא**
דלא מיסחוי. שאין אדם רואהו: **כל מקום שאסרו חכמים.**
דבר המותר ואסרוהו מפני מראית העין שהרואהו חושדו בדבר
עצירה: **אפילו בחדרי חדרים אסור.** במקום שאין אדם רואה
אסוריו: ואם אינו נראה כמשתחוה. שפונה אחריו או צידו
ללד עבודת כוכבים: **למיוזל קמיה.** עד שיעבור מנגד עבודת
כוכבים: **אלל מעיין דאיכא סכנה דאי לא שפי מייית.**

(ס) דפסקין באימר חמר' וצין גלימא וצין וה"נ נאמר הכי ויהא
שהוא קבוע לקנות תשמישי עבודת כוכבים וצריכה הלכן לצני תוכה אסור
דלצי למיחש דמי עבודת כוכבים אלל התם מיירי ציריד
שאינו קבוע לכן ולפיכך יש לתלות באימר גלימא וצין ורצא פליג ואמר אי הוה
לן למיחש דמי עבודת כוכבים שהיה היריד עשוי לכן
חיישין ואפילו בחוזה לה אלל רצא סבר דאין היריד עשוי לכן ומשום יום
אידם איצטוי ליה: **ב** מקום שאסרו חכמים מפני מראית
העין וכו'. פי' רב נסים גאון דאין הלכה כרז מדתנן פרק שני דחולין
(דף מא. וע"ש בחסו) ובשוק לא יעשה כן שלא יתקפה המנייה ועוד תנן
בשבת (דף קמו): שוטחן בהמה אלל לא כנגד העם אלמא לא אסור בחצר
אע"פ דבשוק אסור מפני מראית העין כך קבלתי בשבת מפני מורי
החסיד ובתוספות רבינו יהודה מנאמי נראה לר"י ^א דהלכתא כרז כדפרישית
בשבת פ' בהמה אשה (שבת דף סד): מ"מ לא צני למתן דפליגא
הך ברייתא על רב יהודה: פלפולות